

מאי לנדסברגר מראיינת את ד"ר חן נרדי לירחון "הכל במשפחה"

על "התנועה לגבריות חדשה" והתובנות החדשות שבאו איתה

ישבתי על הספה מבולבלת משהו כשלפתע קול פנימי לחש לי (טוב זה לא היה בדיוק קול פנימי זאת היתה הילה העורכת והיא גם לא לחשה אלא שלחה לי מייל מפורש אבל למה להיות קטנוניים?) שיש לי עוד הרבה מה לשמוע בנושא. אז הגעתי (בסדר הילה הגיעה אז מה) לתנועה לגבריות חדשה ויאמר לזכותם שלא רק שהם שיתפו פעולה למופת אלא גם הצליחו עד כמה שזה לא יאמן כשמדובר בי לגרום לי לחשוב. שוב. מחדש. ואפילו, להסתכל קצת אחרת (עליו, לא עלי).

ראשית צלצלתי לד"ר חן נרדי איש מקסים נעים ורהוט שהעניין בדמו (תרתי משמע). בסיום השיחה איתו מצאתי את עצמי מול המראה, מול הנטייה שתמיד הכרתי ועכשיו ידעתי לקרוא לה בשם ובמילים אחרות תנו לי להיות ג'יין זה כל כך הרבה יותר קל ולמען השם תחזירו לי את טרזן מייד.

נ.ב.

ג'יין שלי עסוקה בהגשמה עצמית בנוסף לאמהות, בישול, החתלה ורגישות כפייתית לסביבה- וטרזן נדרש גם להיות אב למופת, לבשל, ואם אפשר כשהוא חוזר בשמונה טרוט עיניים ונטול מחשבה שיהיה גם מאהב לתפארת. אין עם זה בעיה, נכון?

ד"ר חן נרדי

איך נוסדה התנועה לגבריות חדשה, גבר מי שהקים אותה

זה מצחיק, אבל הרעיון היה דווקא של אישה. רונית לב ארי שהעלתה לראשונה בפני את הרעיון להקים תנועת "גברים נגד אלימות ובעד שוויון בין מינים" רונית שהייתה אז מנהלת מעון לנשים מוכות של נעמת, קראה את הספר שלי "גברים בשינוי- בדרך לגבריות אחרת" שכתבתי בשיתוף זוגתי ד"ר רבקה נרדי.

במה עוסק הספר?

הספר עוסק בהתמודדות של הגבר מול מהפיכת שוויון האישה, כשהתזה העיקרית היא ש'העסקה' הבסיסית שהייתה עד היום בין גברים לנשים שאומרת אני טרזן ואת ג'יין התרסקה ויש להחליפה ב'עסקה' חדשה, שפויה וטובה לשני המינים. עסקת טרזן ג'יין שפירושה: אני ראש המשפחה, הצייד, המגן, המפרנס, ואת אם רעייה ועקרת בית התרסקה מפני שנשים החלו למרוד בדיכוי וגברים בכל העולם, בעיקר המערבי, פשוט חטפו שוק.

רגע, בעצם אתה אומר לי שבעיטת הפתיחה הייתה מהכיוון הנשי ואלמלא ההתמרדות הנשית גברים היו יכולים להישאר טרזן לנצח?
בהחלט. בני אדם מתקשים לוותר על כוח. הם עושים זאת כאשר הם משלמים מחיר אישי כבד שהוא ללא נשוא עבורם. זה היה מצבי כאשר עשיתי את השינוי.
ניתן לאבחן שלוש צורות שונות של התמודדות גברית עם המצב החדש שנכפה עליהם ע"י הנשים:

חלק מהגברים נתקעו בקטע של המאבק בנשים- אלו אותם גברים שמנסים בכל כוחם, לעג, ציניות וגם באלומות כדי להחזיר את האישה ל"גודל הטבעי" שלה, כלומר, לשמר את השליטה וההגמוניה שלהם.
צורה שנייה של התמודדות היא ויתור מוחלט, התבטלות עצמית, מחיקה עצמית, נסיגה לפאסיביות, לדיכאון שיכול לבוא לידי ביטוי בבריחה לעבודה, בריחה מתקשורת עם בת הזוג, התרפסות בפני האישה, ויתור על ביטוי אישי עצמי ייחודי, מה שנקרא גבר מחוק.

הצורה השלישית של ההתמודדות היא של הגברים שאליהם פונה התנועה לגבריות חדשה, אלו הגברים שמנהלים דיאלוג בינם לבין עצמם, בינם לבין החברים שלהם ובינם לבין בנות זוגם על גבריות חדשה.

דיאלוג. זה תמיד נשמע טוב בטח לנוכח התלונה הרווחת "אתה לא מקשיב לי. שוב" אבל יש לי תחושה שפה מדובר על דיאלוג אחר, מעצים יותר, מכון יותר, דיאלוג בעל מטרה ברורה.

בהחלט. זהו דיאלוג עם מטרה ברורה והיא להוריד את המסכות הגבריות - עיין ערך טרזן - ולהגיע להגדרה עצמית וגברית שתואמת את מי שאני כאדם, את מי שאני רוצה להיות כאדם: אבא שאינו שתקן או דיקטטור, בן זוג שוויוני, בעל מקצוע שבאמת מתאים לי ולא רק להורים שלי, סגנון תקשורת דיאלוגי ולא צבאי וסמכותי בעצם לומר לעולם המצ'ואיסטי באסרטיביות: עד כאן, יותר אני לא מוכן לקבל את התכתיבים שלך. נקודה.

טוב, תראה אני לא גבר ובטח לא חדש אבל אני עוברת עכשיו תהליך זהה. אני לומדת שיש לי בחירה וברירה לגבי הגדרת עצמי ממקום מודע יותר- זה נשמע לי די דומה, כמו חלק ממגמה עולמית של התעוררות מודעת.

כן, זה בהחלט חלק ממגמה עולמית של פירוק המבנים הסמכותיים, ההיררכיים לכיוון של שוויון, מודעות להשפעות המגדר על כולנו והזכות שלנו בהגשמה עצמית והגדרת הזהות שלנו מתוך בחירה. וזה נכון לשני המינים. זו הסיבה שהתנועה לגבריות חדשה היא תנועה של נשים וגברים. כי שוויון עושים ביחד.

שאלתי: באיזה כיוון נשים צריכות להשתנות?

השאלה שלך מדגימה את אחד המוקשים של הגבריות הישנה שעליו אני מנסה להתגבר בשנים האחרונות" לומר לנשים איך הן צריכות להתנהג, לחשוב ולהרגיש. ההתנהגות הגברית הזו היא חלק מדיכוי של נשים בידי גברים, דיכוי סמוי שלעיתים הוא נשמע לנשים כל כך אבהי ועוטף עד כי הוא מזמין להכנע לו.

מדוע זה כל כך חשוב לך?
מפני שגם אני לא רוצה שיאמרו לי איך "גבר אמיתי" צריך להיראות, להתנהג, ולהרגיש. אני פשוט לא רוצה לעשות לאחרים מה שאני לא רוצה שיעשו לי.

סיפרת לי שהיית איש קבע במשך 22 שנים ותרשה לי להניח שיש גברים ספורים אם בכלל, ששרתו בקבע המון שנים והמשיכו משם עם תובנות, רגישות ומודעות כשלך, שינוי רציני. איך זה בעצם קורה?

אני מכיר הרבה אנשי קבע שעשו שינוי בכיוון הגבריות החדשה. הם פשוט לא קוראים לזה בשם 'גבריות חדשה'. כגבר שהיה בצבא 22 שנים הפסדתי במידה רבה את גידול ילדי, שילמתי מחיר, ילדי ובת זוגתי שילמו מחיר. גדלתי בחברה שסיפרה לי שאני אמור להיות טרזן. שאהיה "מפרנס עיקרי", שאראה את ילדי רק מספר דקות ביום, שאשקיע את כל המשאבים שלי בקריירה שלה. גם בת זוגי שוכנעה להאמין שעליה להיות בעיקר בתפקיד אם, רעייה, עקרת בית והיה ברור שקריירה לאישה למשל זה רק אחרי שהיא מילאה את תפקידיה האחרים. מבחינתי הגבריות החדשה היא לא מפתח לאושר ולחיים קלים- אבל, וזה הבדל ענק, היא בהחלט דרך לחיים מודעים, עם משמעות וערכים. חיים שבחרתי בהם ולא נגררתי אליהם בלי דעת.

ועכשיו אתה באמת בוחר?

מבלי להיכנס לסוגיית הבחירה החופשית לעומקה, אומר רק שכיום אני מאמין שיש לי בחירה גדולה יותר מאשר פעם. אני מחובר רגשית לילדיי, לבת זוגי ולחבריי/חברותיי יותר מתמיד, ואני נאבק בהתמכרות שלי לעבודה, ומשקיע המון בעבודה ציבורית ולא מסתגר בדלת אמותיי.

אז מיהו הגבר החדש?

אין באמת גבר חדש- יש רעיון של גבריות חדשה ויש 'התנועה לגבריות חדשה' שם אנו מנסים לקדם לתמוך ולחזק גברים בהתמודדות הפנימית והחיצונית שלהם עם השינוי לכיוון הגבריות החדשה.

וטרזן? מה איתו? האם הוא עומד להעלם לנו ביערות עד לנצח?

לא כל כך מהר. בתוך כל גבר ישנו טרזן שמתגעגע לג'יין. בכל אחד מאיתנו מקנן לו טרזן שלא רוצה לוותר על ההגמוניה, שלא רוצה שוויון שרוצה להמשיך ליהנות מאותו סוג של גבריות ישנה ובתוך כל פמיניסטית יושבת ג'יין הקטנה שרוצה אותו יותר גבוה, יותר חזק, יותר עשיר, יותר משכיל. חשוב ששני

המינים יכירו בטרזן ובג'יין שמקננים בתוכם ונעזור זה לזו וזו לזה להתמודד עם הפיתוי לחזור לעיסקה הגרועה ההיא של "אני טרזן – את ג'יין"

ואולי בכלל ההבדל בין נשים לגברים הוא פיזי מולד ואין טעם להילחם בו?

אין לי ספק שיש הבדלים בין נשים לגברים אבל השאלה החשובה היא איך אנחנו מתייחסים להבדלים הללו. ישנם גברים שמשתמשים בהבדלים הללו כדי להצדיק את השוביניזם שלהם. גם אני נהגתי פעם לנצל את "הטבע" בכדי להתחמק מעבודות הבית, אני מכיר גברים שעדיין ממשיכים לתרץ את הבגידות בבנות זוגם ב'היותם ציידים', במנה המוח שלהם ועוד.

חן נרדי על הסקס והגבריות החדשה.

בכל זאת למרות הרצון הטוב האם אימוץ רעיון הגבריות החדשה אינו פוגע בסקס, אינו מסרס את אותו?

מבחינתי גבריות חדשה בסקס משמעותה לוותר על המיניות הפורנוגרפית, כלומר לוותר על 'זכות גברית' קדומה: להפוך את האישה לזונה במיטה. יהיו גברים שיגידו שזה סירוס ויהיו נשים שיגידו שהן רוצות להיות זונות במיטה. אני חושב אחרת.

אף פעם לא חשבתי על זה ככה ואני בטוחה שלא רק גברים יתקשו לוותר על הסוג הזה של מיניות – ראה ערך תעשיית הפורנו, האביזרים וסוג הלבוש שנשים ואפילו כמעט ילדות מסתובבות איתו היום. המין זמין, זול, נגיש, פרוץ ואתה יודע מה בתור משהיא שאוהבת את ג'יין שבתוכה ומטפחת אותה- אני מוכנה לצדד בגבריות החדשה ולו רק בשביל עתיד מיני נקי יותר. אבל זה דורש חינוך מחדש, עולם שלם של ערכים מתהפך איך עושים את זה?

זה נכון – אני מאמין שאפשר ליהנות ממיניות מלאה תשוקה, פראית, ורבת עינוגים מבלי להפוך את האישה לזונה ואת הגבר לאנס. האם אנחנו שם? עוד לא.

בעוד מספר חודשים התנועה לשוויון ושלווה בין המינים תערוך יום עיון בנושא: המיניות ובין היתר נעסוק בו גם במיניות הפורנוגרפית ובחלופותיה. פרטים על יום העיון אפשר לקבל מד"ר רבקה נרדי 09-8910575/6 ומעודד אביגדורי